

Udarbejdet af
Gustav Elias Dahl
Senioranalytiker

Danske industrivirksomheder er blandt de grønneste i EU målt ift. værdiskabelse

Danske industrivirksomheder indtager en tredjeplads i EU, når det kommer til at producere varer med et lavt klimaaftryk i forhold til den økonomiske værdi, de skaber. Dermed er det den danske branche, der klarer sig bedst ift. de andre lande i EU. Klimaaftrykket fra industrien er siden 2000 reduceret med 36 pct. og er mere end halveret, når man måler i forhold til den økonomiske værdi, industrien skaber.

Kontakt

Senioranalytiker

Gustav Elias Dahl

📞 42 49 30 37

✉️ gd@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Danmarks drivhusgasudledninger er generelt reduceret betydeligt siden årtusindeskiftet, og særligt forsyningssektoren og industrien har bidraget til denne udvikling. I perioden fra 2000 til 2021 er forsyningssektorens udledninger reduceret med 68 pct., mens industriens udledninger er reduceret med 36 pct.
- I forhold til den økonomiske værdi, danske virksomheder skaber, er klimaafttrykket generelt lavt. I industrien er klimaafttrykket målt ift. værdiskabelsen omkring en tredjedel af EU-gennemsnittet, hvilket gør dansk industri til den tredje grønneste blandt de 27 EU-lande.
- I forsyningssektoren er klimaafttrykket målt ift. værdiskabelsen omkring det halve af EU-gennemsnittet. I landbruget er aftrykket mere end dobbelt så højt som EU-gennemsnittet for landbrug og mere end 30 gange så højt som i industrien.

Stor forskel på hvor meget danske brancher har omstillet sig

Danske virksomheder er over en lang årrække blevet mere energieffektive og har reduceret deres klimabelastning.

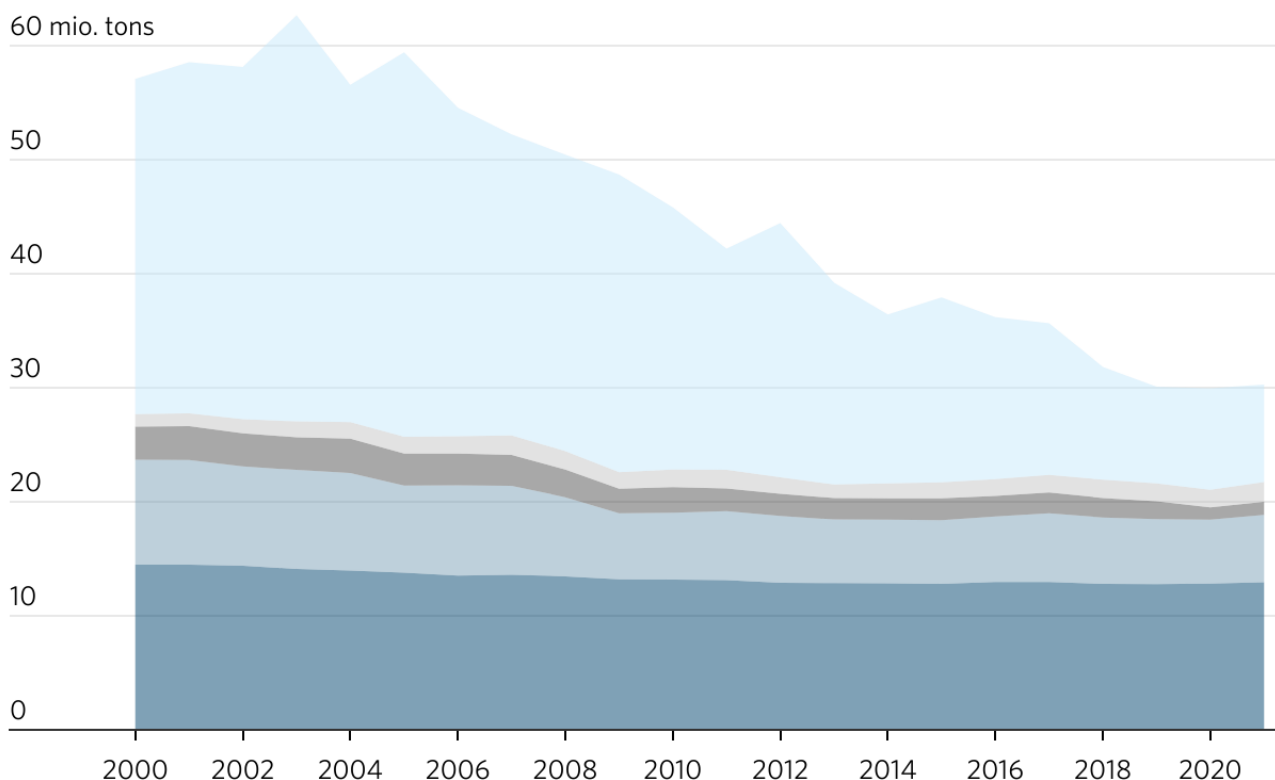
Figuren nedenfor viser udviklingen i danske drivhusgasudledninger for nogle af de brancher, der udleder mest. Ved årtusindeskiftet udgjorde forsyningssektoren den største andel af de danske udledninger med en udledning på 26,6 mio. tons CO₂-ækvivalenter. Sidenhen er udledningerne i branchen reduceret med 68 pct. til 8,6 mio. tons i 2020. I industrien er drivhusgasudledningerne reduceret med 36 pct. fra 9,2 mio. tons i 2000 til 5,9 mio. tons i 2021.

Den største udleder er i dag landbruget, der har reduceret sin klimabelastning fra 14,5 mio. tons i 2000 til 13,0 mio. tons i 2021, svarende til en reduktion på 11 pct. Bygge- og anlægsbranchen har øget sine udledninger i perioden fra 1,1 mio. tons til 1,7 mio. tons, men står for en mindre andel af de samlede udledninger. I råstofvindingsbranchen er udledningerne reduceret med 61 pct. fra 2,9 mio. tons til 1,1 mio. tons, men branchen står ligeledes for en mindre del af de samlede udledninger.

Stor forskel i branchers klimareduktioner siden årtusindeskiftet

Figuren viser udviklingen i drivhusgasudledninger fra udvalgte brancher for perioden 2000-2021 målt i mio. ton CO₂-ækvivalenter.

Landbrug Industri Råstofindvinding Bygge og anlæg Forsyning

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Transportsektoren er ikke inkluderet i analysen, da mere end 90 pct. af udledningerne i branchen udgøres af international transport, som ikke indgår i det danske klimaregnskab. De drivhusgasser, som transportsektoren udleder fra dansk territorium, er ikke opgjort i særskilte brancher i nationalregnskabet. Derudover er der samlet set udledninger på ca. fire mio. tons i øvrige, mindre CO₂-intensive erhverv, samt udledninger på syv mio. tons fra private husholdninger, som ikke indgår i Figur 1.

Danske industrivirksomheder udleder tredjemindst i forhold til værditilvækst

Der er stor forskel på, hvor meget de enkelte brancher belaster klimaet ift. samfundsøkonomisk værdi, de skaber.

Tabel 1 viser klimabelastningen for hver mio. kr. de enkelte brancher skaber i samfundsøkonomisk værdi. Tabellen viser, at industrien er den bedst præsterende branche, når man sammenligner med andre EU-lande. Klimabelastningen målt ift. værdiskabelsen fra dansk industriproduktion er således kun omkring en tredjedel af EU-gennemsnittet. På andenpladsen ligger forsyningssektoren, hvor udledningerne er væsentligt højere, men dog kun ca. det halve ift. EU-gennemsnittet.

TABEL 1

Danske industrivirksomheder er blandt de grønneste i EU

Tabellen viser forskellige landes klimaaftryk opgjort for enkelte brancher i tons CO2-ækvivalenter per mio. kr. i bruttoværditilvækst (BVT), som branchen skaber (2021).

	Land	▲ Industri	Forsyning	Bygge- og anlæg	Landbrug
1	 Irland	7	291	8	652
2	 Malta	11	542	12	104
3	 Danmark	17	134	11	561
4	 Sverige	26	42	7	161
5	 Slovenien	33	403	27	289
6	 Tyskland	37	285	7	256
7	 Finland	40	218	14	175
8	 Italien	42	242	10	155
9	 Letland	42	263	17	265
10	 Luxembourg	49	66	6	698
11	 Frankrig	50	94	9	261
12	 Tjekkiet	52	675	16	271
13	 Østrig	53	100	6	205
14	 Ungarn	56	618	19	240
28	 EU-gennemsnit	48	260	10	259

Additional 13 rows not shown.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Eurostat

Tabel 1 viser, at landbruget er den mest klimabelastende branche i Danmark, når man måler i forhold til værditilvæksten. Landbruget udleder således omkring 560 tons CO2-ækvivalenter for hver mio. kr., branchen skaber af værdi. Det er ca. 32 gange højere end i industrien. Samtidig er dansk landbrugs klimabelastning ift. værdiskabelsen mere end dobbelt så høj som EU-gennemsnittet.

Forsynings- og industribrancherne har omstillet sig mest mål i forhold til værdiskabelse

Ser man på den historiske udvikling i de enkelte branchers klimabelastning, er det igen forsyningssektoren og industrien, der klarer sig bedst. Tabel 2 viser, at disse brancher har reduceret deres klimabelastning ift. værdiskabelsen med henholdsvis 68 pct. og 54 pct.

Omvendt har brancherne landbrug, råstofindvinding og bygge- og anlæg øget klimabelastningen ift. den skabte værdi. Det gælder især råstofindvinding, hvilket dog skal ses i sammenhæng med, at branchens bruttoværditilvækst er reduceret markant i perioden 2000 til 2021.

TABEL 2

Forsynings- og industribrancherne har omstillet sig mest

Figuren viser, hvordan klimabelastningen ift. bruttoværditilvæksten har udviklet sig siden år 2000 (i tons CO₂-ækvivalenter pr. mio. kr.).

	Tons pr. mio. kr.		Procent
	2000	2021	Ændring, 2000-2021
Landbrug	536	558	4%
Forsyning	508	163	-68%
Råstofindvinding	39	74	88%
Industri	40	18	-53%
Bygge og anlæg	10	13	39%

Anm.: Branchen Råstofindvinding er udskilt i Danmarks Statistiks tabeller, mens den indgår under forsyning i Eurostats tabeller. Dette forklarer afvigelsen for forsyningsbranchen ift. Figur 2 i analysen "Danske industrivirksomheder er blandt de grønneste i EU". For de øvrige brancher er der mindre afvigelser ift. tallene fra Eurostat.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Industriens reduktioner skyldes både teknologisk omstilling og brancheforskydninger

Når industrien siden 2000 har reduceret sin drivhusgasudledning med knap 40 pct., skyldes det flere faktorer. Tabel 3 viser udviklingen i udledninger og værditilvækst siden 2000. Det fremgår af tabellen, at udledningerne i samtlige af industriens brancher er reduceret siden årtusindeskiftet. De mest markante reduktioner er kommet fra kemisk industri samt føde-, drikke- og tobaksvareindustrien, der har reduceret sine udledninger med henholdsvis 1,1 mio. tons og 0,7 mio. tons CO₂-ækvivalenter.

I brancher som medicinalindustrien, kemisk industri og maskinindustri er der opnået markante reduktioner i udledningerne samtidig med at værdiskabelsen er steget i perioden. Klimabelastningen ift. værdiskabelsen er dermed reduceret betydeligt i disse brancher.

For hovedparten af brancherne er produktionen blevet grønnere i perioden, men for nogle brancher skyldes reduktionerne også delvist et fald i produktionen. Det gælder f.eks. føde-, drikke- og tobaksvareindustrien, hvor udledningerne er faldet med 45 pct. siden 2000, men værditilvæksten er faldet med 17 pct. i perioden.

Når industrien har halveret dets udledninger ift. værdiskabelsen siden årtusindeskiftet, skyldes det altså både, at produktionen inden for de enkelte brancher er blevet mere klimaeffektiv, men også at en større andel af industriproduktionen i dag er koncentreret i mindre klimabelastende brancher, herunder særligt medicinalindustrien.

To brancher har oplevet et større fald i værditilvæksten end fald i udledningerne i perioden. Det gælder plast-, glas- og betonindustrien, hvis udledning i forhold til værditilvæksten er omtrent uændret i perioden. Derudover har olieraffinaderierne oplevet et voldsomt fald på 99 pct. af værditilvæksten, mens udledningerne i branchen blot er reduceret med 17 pct. siden 2000. Dermed er klimabelastningen i forhold til værditilvæksten steget betydeligt. Branchen fylder dog under 1 pct. af industrien, både når man måler på værditilvæksten og beskæftigelsen i branchen, jf. Tabel 3.

TABEL 3

Udledningerne fra samtlige industribrancher er faldet siden 2000

Tabellen viser udviklingen i udledninger og værditilvækst i industriens underbrancher siden 2000. Derudover viser tabellen, hvordan industriens beskæftigelse fordeler sig på underbrancher.

	— Udledninger —		— Værditilvækst —		— Beskæftigelse —	
	Kiloton CO2æ 2020	Ændring 2000- 2020	Mia. kr. 2020	Ændring 2000- 2020	Personer 2021	Andel af industriens beskæftigelse 2021
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	890	-45%	35,3	-17%	50.600	17%
Tekstil- og læderindustri	20	-85%	3,7	-51%	5.500	2%
Træ- og papirindustri, trykkerier	80	-72%	11,8	-46%	18.400	6%
Olieraffinaderier mv.	880	-17%	0,9	-99%	500	0%
Kemisk industri	200	-84%	23,9	100%	12.100	4%
Medicinalindustri	60	-50%	99,6	321%	26.100	9%
Plast-, glas- og betonindustri	2.990	-18%	22,5	-19%	26.900	9%
Metalindustri	230	-48%	25,0	-23%	38.700	13%
Elektronikindustri	10	-77%	19,4	66%	16.000	5%
Fremst. af elektrisk udstyr	20	-72%	8,6	-6%	10.100	3%
Maskinindustri	120	-63%	52,4	23%	50.300	17%
Transportmiddelindustri	20	-79%	4,4	-29%	6.600	2%
Møbel- og anden industri mv.	90	-47%	29,3	24%	33.200	11%
Samlet industri	5.590	-39%	336,8	37%	294.700	100%

Anm.: Værditilvæksten er opgjort som branchernes BVT omregnet til 2023-priser.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Danmarks Statistik